

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1396

av Fredrik Schulte (M)

Avveckling av ränteavdragen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om ränteavdragen bör fasas ut och på sikt avskaffas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan millennieskiftet har hushållens skuldsättning som andelen av disponibelinkomsten ökat med nästan 60 procent. Ökningen är bland de högsta i västvärlden och beskrivs av nästan samtliga oberoende ekonomiska bedömare som oroande. Enligt OECD utgör det för närvarande det största hotet mot stabiliteten i det finansiella systemet.

Trots åtgärder som ökade kapitaltäckningskrav för banker och ett bolånetak på 85 procent av bostadens värde växer skuldsättningen alltjämt. Inte heller införandet av ett amorteringskrav – som riksdagen sannolikt inom kort kommer besluta om att införa – kommer enligt riksbankens bedömning inte i tillräcklig grad att bromsa utvecklingen. Mot denna bakgrund har ränteavdragen kommit att diskuteras alltmer.

Historiskt har ränteavdraget politiskt försvarats med att vanligt folk måste kunna äga sitt boende i en tid av väsentligt högre räntor än idag. Om den en gång fyllde en sådan funktion har bolånetaket effektivt neutraliserat detta. Nära nog en hel ungdomsgeneration i Stockholmsregionen kämpar med att spara ihop till 15 procent i insats för sin första bostad bara för att se sig komma längre och längre ifrån mållinjen till följd av de alltjämt stigande bostadspriserna. Samma problem möter den som söker sig till storstaden och hoppas kunna finansiera en ny bostad genom att sälja sitt boende

på landsbygden. Ränteavdraget har alltmer blivit en ”insider”-subvention som skapar billigare krediter för de som tagit sig in på bostadsmarknaden. När räntorna väl går upp kan ränteavdragen också komma att anstränga offentliga finanser.

Frågan är hur man bör närma sig frågan? Minskade ränteavdrag – vilket de facto skulle vara en skatteköjning – skulle per definition försvaga hushållens disponibelinkomster. Därför behövs kompensatoriska skattesänkningar. Vidare har ränteavdraget en fördelningspolitisk profil som i huvudsak gynnar höginkomsttagare. Förvisso är det endast runt 200.000 individer som har ränteutgifter överstigandes 100.000 kr per år och en överväldigande majoritet av dessa är höginkomsttagare i Stockholmsområdet. Trots goda inkomster skulle de inte stå opåverkade av begränsningar av ränteavdragen. Tvärtom är många tungt belånade och i till stora delar beroende av avdraget. Att inte beakta detta riskerar att utlösa en bostadsblubbla i Stockholmsregionen. Därför måste samma kompensatoriska skattesänkningar också riktas särskilt mot höginkomsttagare, d.v.s. höjda brytpunkter på de statliga inkomstskatterna. Ytterligare en kompensatorisk åtgärd kan vara en höjning av barnbidraget mot bakgrund av att barnfamiljer enligt SCB är kraftigt överrepresenterade bland de som får ränteavdrag.

Fredrik Schulte (M)